

Puhkusehooaeg: kasulikke näpunäiteid väljamaale reisijatele

Hädaolukorrad

Kuhu peaksin hädaolukorras helistama?

Kiirabi, tuletõrje või politsei saab kõikjal ELis kohale kutsuda tasuta telefoninumbri [112](#).

Hädaabinumber kadunud lastest teatamiseks on [116 000](#).

Reisin väljaspool Euroopa Liitu, kuid minu päritoluriigil ei ole reisi sihtriigis saatkonda ega konsulaati. Kellega peaksin ühendust võtma, kui vajan abi?

Igal aastal peatub või reisib peaaegu seitse miljonit ELi kodanikku väljaspool ELi sellistes kohtades, kus nende riigil puudub esindus.

ELi liikmesriigi kodanikuna olete automaatselt ka ELi kodanik ning seega on Teil väljaspool ELi viibides õigus konsulaarabile isegi juhul, kui Teie riigil ei ole seal esindust. Võite pöörduda abi saamiseks ükskõik millise ELi liikmesriigi konsulaadi või saatkonna poole, kui Teid on näiteks vahistatud, on juhtunud raske õnnetus või olete kaotanud tähtsad dokumendid.

Samuti on Teil õigus saada abi kriisiolukorras. ELi liikmesriigid peavad vajaduse korral aitama ELi kodanikel evakueeruda samadel tingimustel kui oma riigi kodanikel.

Seda, kas Teie riigil on külastatavas riigis esindus, saate välja uurida Euroopa Komisjoni konsulaarkaitse veebisaidilt. Tänu [uutele eeskirjadele](#), mis lepiti kokku tänavu aprillis ja mida liikmesriigid peavad rakendama 2018. aastaks (vt [teabeleht](#)), on selliste kodanike kaitse, kelle riigil puudub väljaspool ELi esindus, edaspidi praegusest veelgi parem.

Mis juhtub, kui ma pean välismaal arsti poole pöörduma?

Kui peaksite mõnes ELi liikmesriigis, Islandil, Liechtensteinis, Norras või Šveitsis haigestuma või seal viga saama, on Teil õigus ajutise välismaal viibimise ajal vajalikuks osutuvale [ravile](#). Selleks peab Teil olema kaasas [Euroopa ravikindlustuskaart \(EHIC\)](#). Riikliku tervishoiusüsteemi kaudu tagatakse Teile kiireloomuline ravi samadel tingimustel ja sama tasu eest kui selle riigi kodanikele, kes on kindlustatud külastatavas riigis. Seepärast pidage meeles enne reisile minekut küsida oma riikliku ravikindlustuse pakkuja käest ravikindlustuskaarti, mis väljastatakse tasuta.

Et vajalikud hädaabinumbrid oleksid Teil kogu aeg olemas ning et saaksite teavet kindlustusega kaetud raviteenuste ja nende hindade kohta, samuti selgitusi, kuidas taotleda hüvitist ja kelle poole pöörduda kaardi kaotamise korral, saate oma nutitelefoni alla laadida [rakenduse](#).

Rakendust saab kasutada ELi 25 keeles. Rakendus ei asenda Euroopa ravikindlustuskaarti.

Kui põete kroonilist haigust ja vajate välismaal reisisid oma ravimit, paluge arstil kirjutada Teile enne koduriigist lahkumist välja piiriülene retsept.

Tarbijakaitse ja toiduohutus

Ostsin puhkusepaketi, kuid reisikorraldaja läks pankrotti. Kas mulle makstakse raha tagasi?

Paketipuhkusele sõitvaid Euroopa tarbijaid kaitseb [reisipakettide direktiiv](#), mis käsitleb vähemalt kaht järgmist teenust sisaldavaid puhkusepakette: transport, majutus ja autorent.

Direktiivis esitatud eeskirjadega on tagatud puhkusepaketti broneerivate ELi tarbijate põhiõigused. Need on: õigus saada enne broneerimist täisteavet, õigus vormistada broneeritud reis kellelegi teisele, kui ise reisile minna ei saa, ja õigus raha tagasi saamisele ning koju toimetamisele, kui korraldaja läheb pankrotti.

Tulevikus hõlmab see kaitse ka neid 120 miljonit puhkajat, kes broneerivad muud laadi kombineeritud reise, näiteks valivad ise veebisaidilt lennu koos hotelli või rendiautoga. Selleks [kavandatud eeskirju](#) toetavad nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu (vt [teabeleht](#)) ning need peaks vastu võetama käesoleva aasta sügisel.

Mida peaksin silmas pidama, kui maksan puhkuse eest järelmaksuga?

Juhul kui ostate midagi järelmaksuga, on Teile tarbijakrediidi direktiiviga ette nähtud [konkreetsed õigused](#). Neist viis kõige tähtsamat on järgmised:

- tarbimislaua reklaam peab olema läbipaistev ja kergesti mõistetav;
- enne lepingule alla kirjutamist peab Teil olema piisavalt teavet, et pakkumisi võrrelda;
- kui olete lepingule alla kirjutanud, peate saama selle koopiat;
- kui muudate meelt, on Teil õigus taganeda lepingust 14 päeva jooksul;
- Teil peab olema õigus laen õiglastel tingimustel varem tagasi maksta.

Euroopa Komisjon on teinud liikmesriikidega koostööd, et suurendada tarbijate teadlikkust nende õigustest. Seni on sellekohane kampaania algatatud [Tšehhi Vabariigis](#) ja [Austrias](#).

Mul on probleeme välismaal tegutseva autorendifirmaga. Kelle poole võiksin abi saamiseks pöörduda?

ELis, Norras ja Islandil saate tasuta abi Teie külastatavas riigis asuvast [Euroopa tarbijakeskusest](#). Selle töötajad annavad nõu Teie tarbijaõiguste ja ettevõtjale esitatavate argumentide kohta. Kui probleeme ei ole võimalik kohapeal lahendada, tuleks kõik vajalikud tõendid alles hoida ja pöörduda koduriigis asuvasse Euroopa tarbijakeskusesse. Välismaal viibides aitab Teil ettevõtjale oma mure ja õigused tema enese keeles ära seletada [Euroopa tarbijakeskuse reisirakendus](#).

Rakendus hõlmab reisimisel kõige sagedamini tekkivaid tarbijaprobleeme, nagu lendude hilinemised või tühistatud majutusbroneeringud.

Minu puhkuse-eelarvet laastavad pöörased telefoniarved. Kuidas telefonikulu reisil vähendada?

EL aitab Teil reisimise ajal mobiilsideteenuste kasutamisel ehk nn rändlusel raha säästa. Euroopa Komisjon on viimasel kolmel aastal tegutsenud selle nimel, et vähendada rändlusteenuse piirhindu (maksimumhind, mida ELi mobiilsideoperaatori klient ELis rändlemisel maksab). Alates 2016. aasta aprillist muutub rändlusteenus veelgi odavamaks ja alates 2017. aasta juunist jäävad rändlustasud minevikku (vt hiljutine [pressiteade – korduma kippuvad küsimused](#)). Allpool toodud tabelis on näidatud, kui palju on rändlusteenuse piirhinnad viimasel kahel aastal vähenenud. Need on maksimumhinnad – Teie teenuseosutaja võib ka väiksemat hinda küsida! Üha rohkem Euroopa mobiilsideoperaatoreid võimaldavad Teil päevaks, nädalaks või kuuks kindlaksmääratud lisatasu eest kasutada kodumaal sõlmitud abonementlepingut ka välismaal. Sellised pakkumised on levinumad suvepuhkuste ajal, nii et tasub uurida teenuseosutaja pakkumisi! Sel suvel võite ELis rahuliku meelega reisida: võite puhkust nautida ning kodumaale jäänud pere ja sõpradega suhelda, ilma et telefoniarved Teie eelarvet laastaks.

Mobiilside liigid ELis	Piirhinnad 2013. aastal (v.a käibemaks)	Piirhinnad 2015. aastal (v.a käibemaks)
-------------------------------	--	--

Helistamine	24 senti minut	19 senti minut
Vastuvõetav kõne	7 senti minut	5 senti minut
Sõnumi saatmine	8 senti	6 senti
Andmete allalaadimine / veebilehitsemine	45 senti MB	20 senti MB

Puhkusel olles ostsin uued kingad, kuid need läksid nädala pärast katki. Kuidas ma saan oma raha tagasi? Millised on eeskirjad?

Olenemata sellest, kus te ELis oste sooritate, on Teil [tarbija põhiõigused](#). Tänu [uutele ELi eeskirjadele](#) saavad tarbijad alates 2014. aastast tagastada interneti, posti või telefoni teel ostetud kauba 14 päeva jooksul.

ELi tarbijatele kehtib [kaheaastane garantii](#), mille puhul on ette nähtud, et müüja peab defektsed kaubad tasuta parandama või asendama. Kui see ei ole mõistliku aja jooksul või Teile ebamugavusi valmistamata võimalik, võite taotleda toote hüvitamist või hinnaalandust.

Tänu [Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlusele](#) on Teil samuti võimalik [kolme lihtsa tegevusetapi](#) abil tagasi taotleda raha, kui olete välismaal ostnud defektiga toote. [Seda menetlust](#) on võimalik kasutada paljudel juhtudel ja igas ELi riigis, välja arvatud Taanis. See on kiire ja mõistliku hinnaga alternatiiv traditsioonilisele kohtumenetlusele ja seda võib ostude puhul kasutada, sh tarbijatehingute puhul hinnaga kuni 2 000 eurot. Menetluse kasutamiseks tuleb vaid esitada asjaomasele kohtule [standardvorm](#).

Kavatsen minna rannapuhkusele. Kuidas saan veenduda, et suplusvesi on puhas ja ohutu?

Igal aastal enne suve avaldab EL Euroopa suplusvee kvaliteedi hindamise tulemused. Kontrollitakse rohkem kui 21 000 supluskohta 28s ELi liikmesriigis, Albaanias ja Šveitsis. Euroopa suplusveed olid 2014. aastal kvaliteetsed – 95% supluskohtadest vastas ELi õigusnormide kohastele veekvaliteedi miinimumnõuetele. Valdav osa asulareoveest töödeldakse nüüd nii nagu vaja, merre pääseb vähem nitraate ning meie jõed on puhtamad kui kunagi varem. Nii et kui suundute sel suvel randa, võite kõigepealt tutvuda [aruandega](#) ning seejärel rannale pikali heita ja puhata.

Kuidas saan valida säästvalt püütud mereande?

Ka oma kohalikust kalakaupmehest eemal viibides ei pea Te säästvalt püütud mereandideta läbi ajama. Restorani külastades võite ettekandjalt või kokalt uurida, kust kala on pärit, kuidas seda toodeti ja kas see on püütud säästvalt. Võite kontrollida, kas teie taldrikule jõudnud kala on seadusega lubatud miinimummõõtu. Säästev tootmine võimaldab kalal kasvada ja paljuneda ning tagada seega kalavarud ka tulevastele põlvedele.

Sel aastal võite proovida ka vähem tuntud liike, nagu lääneeuroopa kilu, või tehistingimustes peetud kala, nt forelli. Selline kala maitseb sama hästi ja selle tarbimine aitab vähendada tuntumatele kalavarudele avalduvat survet. Teie valikul on kaalu! Säästvalt püütud kala kohta saate rohkem teavet ka [Euroopa Komisjoni veebisaidilt „Lahutamatud“](#).

Lõpetasin just kooli ja ei tea, mida edasi teha. Kust saan nõu?

Muretsete, mida teha pärast õpingute lõppu? Suvi on hea aeg edasiste sammude üle mõtisklemiseks. Noortegarantii võib aidata Teil töö leidmiseks teed sillutada: kõik ELi liikmesriigid on kohustunud tagama, et **noored** saavad nelja kuu jooksul pärast õpingute lõpetamist või töötuks jäämist kvaliteetse **töö-, õpipoisiõppe-või praktikapakkumise või et nad jätkavad haridusteed**. Rohkem teavet noortegarantii kohta ning selle kohta, kus pakkumistega tutvumiseks registreeruda, saab sellelt [veebilehelt](#).

Kui olete noortegarantii rakendamise eest vastutav avaliku sektori asutus, võite kasutada

teavitustegevuse töövahendeid (sh visuaalsed materjalid, sotsiaalmeedia rakendused), mille komisjon on välja töötanud, et kannustada noori registreeruma. Neid töövahendeid saavad ELi liikmesriikide ametiasutused alla laadida selle [lingi](#) kaudu („Andmekogu“ alt).

Tolli- ja maksueeskirjad

Ühest Euroopa Liidu liikmesriigist teise reisis ei tule maksta tollimaksu. Maksud (käibe- ja aktsiisimaks) on arvestatud hinna sisse ja üheski ELi riigis ei ole vaja maksta muid makse. Erandeid on selgitatud allpool.

Muust kui ELi riigist naasjatele kehtivad teistsugused ja üldiselt rangemad eeskirjad.

Alkohol

Ühest ELi riigist teise reisis ei ole mingeid piiranguid ostude ja kaasavõetavate asjade suhtes, kui need on isiklikuks tarbeks ja mitte edasimüügiks. Iga riik kehtestab isiklikuks tarbimiseks lubatud alkoholi ja tubaka suunistasemed. Kui Teil on neid kaupu kaasas suurem kogus, võib Teid küsitleda, et kontrollida, kas Teil ei ole kaubanduslikke eesmärke. Suunistasemed ei tohi olla järgmisest madalamad, nii et Teil on lubatud kaasa võtta

- 10 liitrit kangeid alkohoolseid jooke,
- 20 liitrit kangendatud veini (nt portveini või šerrit),
- 90 liitrit veini (sellest kuni 60 liitrit vahuveini),
- 110 liitrit õlut.

Muust kui ELi riigist ELi naastes võite kaasa tuua käibemaksu- ja aktsiisivabalt kaupu isiklikuks tarbeks rangelt piiritletud koguses. Samad eeskirjad kehtivad ka siis, kui saabute Gibraltarist, Kanaari saartelt, Kanalisaartelt või mujalt, kus ei kehti ELi käibemaksu- ja aktsiisieeskirjad. Alkoholi puhul on need piirkogused järgmised:

- 1 liiter alkohoolseid jooke, mille kangus on üle 22 mahuprotsendi, või 2 liitrit kangendatud veini või vahuveini,
- 4 liitrit veini,
- 16 liitrit õlut.

Tubakas

Nagu alkoholigi puhul, on isiklikuks tarbeks muretsetud tubakatoodete eristamiseks majandustegevuse eesmärgil muretsetud tubakatoodetest kehtestatud suunistasemed. Miinimumtasemed on järgmised:

- 800 sigaretti,
- 400 sigarillot,
- 200 sigarit,
- 1 kg tubakat.

Nagu alkoholigi, võite Te muust kui ELi riigist ELi naastes kaasa tuua käibemaksu- ja aktsiisivabalt tubakat isiklikuks tarbeks rangelt piiritletud koguses. Siinkohalgi kehtivad samad eeskirjad ka siis, kui saabute Gibraltarist, Kanaari saartelt, Kanalisaartelt või mujalt, kus ei kehti ELi käibemaksu- ja aktsiisieeskirjad. Kehtestatud on aga kaks erinevat piirkogust ja iga ELi liikmesriik valib ise, kas kohaldada suuremat või väiksemat piirkogust.

Kui riik kohaldab väiksemat piirkogust, võib ta valida, kas kohaldada seda ainult maa- ja meretranspordiga saabuvate reisijate suhtes (Bulgaaria, Kreeka, Leedu, Läti, Poola, Rootsi,

Slovakkia ja Ungari) või kõigi reisijate suhtes (Eesti ja Rumeenia). Väiksem piirkogus on 40 sigaretti või 20 sigarillot või 10 sigarit või 50g tubakat.

Kõik ülejäänud ELi riigid kohaldavad suuremat piirkogust: 200 sigaretti või 100 sigarillot või 50 sigarit või 250 g tubakat.

Parfüüm ja muud kaubad

Lennu- või merereisijad võivad tuua kaasa kuni 430 euro väärtuses muid kaupu kui alkohol ja sigaretid (auto või rongiga või siseveeteid mööda reisijad võivad neid kaasa tuua kuni 300 euro väärtuses). Mõnes ELi liikmesriigis on see piirang alla 15aastastele noortele väiksem, kuid mitte alla 150 euro.

Liha ja piimatooted

Enamikust väljaspool ELi asuvatest riikidest koju saabudes ei ole lubatud tuua kaasa liha- või piimatooted, isegi mitte väikestes kogustes. Ainsad erandid on Andorra, Fääri saared, Gröönimaa, Island, Liechtenstein, Norra, San Marino ja Šveits. See keeld on kehtestatud selleks, et kaitsta ELi kariloomi loomataudide eest.

Kui reisite ELis ühest riigist teise, siis neid nõudeid loomsete saaduste suhtes ei kohaldata. Lisateabe saamiseks tutvuge [Europa veebisaidi lehega „Reisimine“](#).

Sularaha reisil

Kui teil on ELi sisenedes või sealt lahkudes kaasas 10 000 eurot või rohkem sularaha (või samaväärne summa muus vääringus), tuleb see tollile deklareerida. ELi piires võite üldiselt kaasa võtta niipalju sularaha kui soovite.

Lisateave:

[ELis reisimine](#)